

Valtiovarainministeriö

VARAINSIIRTOVEROLAIN MUUTTAMINEN

Puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen henkilöstölle on säädetty siirtymisvelvollisuus. Puolustusvoimissa tämä siirtymisvelvollisuus koskee vuosittain noin 400 - 500 puolustusvoimien henkilöä, joista valtaosa on upseereita. Siirto eri paikkakunnalle ei ole yksittäinen tapahtuma palvelusuran aikana, vaan suuri osa upseereista joutuu siirtymään toistuvasti.

Siirtokorvaukset eivät kata kaikkia siirrosta aiheutuneita kustannuksia. Lisäksi varainsiirtovero aiheuttaa mittavia kustannuksia henkilöille, jotka valtion määrääminä joutuvat muuttamaan eri puolille Suomea. Näissä tapauksissa asunnon myynti ei perustu heidän haluunsa, vaan välttämättömään paktoon. Siirtymisvelvollisille aiheutuva varainsiirtovero on kohtuuton lisärasite kaiken muun siirtoon liittyvän taloudellisen ja henkisen kuorman lisäksi. Puolustusvoimauudistuksessa yli 2 000 ihmistä joutuu pakkosiirtymään toiselle paikkakunnalle. Kotipaikkakunnalle ei ole enää paluuta, koska sieltä poistuu puolustusvoimien toiminnot. Varainsiirtoveroasian käsittely on nyt erittäin ajankohtainen.

Upseeriliitto esittää, että siirtomääräyksellä muuttavien siirtovelvollisten ja heidän puolisoitensa uuden asunnon hankinta rinnastettaisiin ensiasunnon ostamiseen, jolloin varainsiirtoveroa asunnon ostamisesta ei tarvitse maksaa.

Ohessa on erään upseerin tekemä kirjoitus, joka havainnollistaa asiaa.

Puheenjohtaja

Harri Westerlund

Pääsihteeri

Hannu Sipilä

LIITTEET

Esimerkki varainsiirtoverosta

Varainsiirtovero syrjii siirtymisvelvollisia

Siirtymisvelvollisuus koskettaa joka vuosi noin 400 - 500 puolustusvoimien henkilöä, joista suurin osa on upseereita. Upseereista noin neljännes asuu erillään perheestään.

Siirrosta ei saa koitua kohtuutonta haittaa siirtyvälle virkamiehelle tai tämän perheelle. Käytännössä edellinen lause ei tarkoita mitään, koska sanaa kohtuuton ei ole määritelty konkreettisesti. En ota kantaa pakkosiirtojen toteuttamiseen, koska asiasta on laissa säädetty, se ei tule muuttumaan ja isänmaan etu sitä usein vaatii. Mutta otan kantaa haittojen kohtuuttomuuteen, joka johtuu ajattelemattomuudesta lainsäädännössä.

Todettakoon, että usein ulkopuoliset vähättelevät siirtymisestä aiheutuvia haittoja sanomalla: mutta tähän olette tienneet, että siirtyminen on mahdollista. Kun pakkosiirron kokee ensimmäisen kerran, sen vaikuttavuuden tajuaa vasta silloin. Eikä tietoisuus siirron mahdollisuudesta helpota oloa eikä eloa ollenkaan. Useilla siirtymisvelvollisilla on puoliso, jolla ei ole sopimusta puolustusvoimien kanssa. Myös puoliso joutuu siirtojen maksumieheksi. Sosiaalisen elämän ja muiden haittojen lisäksi siirtyminen voi aiheuttaa siirtymisvelvolliselle merkittäviä taloudellisia tappioita. Tämän tietäen yksittäinen esimies on pahassa välikädessä, kun hänen pitää valita alaisistaan joku siirrettäväksi.

Otan esimerkkitapaukseksi upseerimiehen, jonka kuukausitulot ovat 2500 euroa. Kuvitellaan, että vaimo hoitaa lapsia kotona. He ostavat yhteisellä lainalla ensiasunnon, jolloin kumpainkaan ei maksa varainsiirtoveroa. He pintaremontoivat taloa (ilman kotitalousvähennystä) ja talon arvo kasvaa saman verran kuin remonttiin käytettiin rahaa. Pian mies saa kuitenkin yllättävän siirron toiseen tehtävään, joka tarkoittaa myös paikkakunnan vaihtamista. Perhe haluaa asua yhdessä, jolloin perheen yhdessä pitämiseksi myös vaimon ja lasten on muutettava.

He saavat vanhasta asunnostaan niin sanotusti omansa pois, mutta lyhyeksi jääneen omistamisen vuoksi maksavat luovutusvoittoveroa 2000 euroa. Tulevalla paikkakunnalla perheelle sopiva asunto maksaa 200 000 euroa, joten he maksavat asunnon ostosta varainsiirtoveroa 8000 euroa. Koska he eivät ole onnistuneet säästämään, he ottavat verojen maksamiseksi ylimääräisen lainan (10 000 euroa). Näin ollen he myös maksavat verolle korkoa. Mies saa (perheellisenä) muuttokorvaukseksi 3300 euroa, ja korvaus kuluu muutosta aiheutuneisiin menoihin ja uusien huonekalujen hankintaan. Nyt mies saa olla kaksi vuotta ja kolme kuukautta uudessa tehtävässään, jonka jälkeen tulee jälleen siirtymiskäsky. Onnekseen mies ja vaimo ovat asuneet talossaan yli kaksi vuotta, jolloin luovutusvoittoveroa ei tarvitse maksaa.

Koska mies viettää 80 (pitkän työpäivän) vuorokautta vuodesta poissa kotoa, perhe käyttää henkisen kuorman vähentämiseksi välittäjää asunnon nopeaan myyntiin ja maksaa välityspalkkion (4000e). Työn luonteen vuoksi uuden talon rakentaminen on heille huono vaihtoehto ja he päätyvät ostamaan valmiin talon. Asuntojen hintojennousun vuoksi he joutuvat ostamaan kalliimman asunnon ja maksamaan tästä varainsiirtoveroa 10 000 euroa. Tällöin varainsiirtoveron ennakoidemiseksi heidän olisi tullut laittaa säästöön 370 euroa kuukaudessa. Realistinen loppuasetelma on se, että perhe on käyttänyt reilun kahden vuoden sisällä asuntojen vaihtamisiin rahaa 30 000 euroa, josta 20 000 euroa on mennyt veroihin. Perheen talous on suorastaan kuralla ja henkistä kanttia koetellaan. Mikäli siirtoja seuraa 3 – 5:n vuoden välein, perhe ei juurikaan onnistu lyhentämään asuntolainojaan. Taloudellisten vaikeuksien vuoksi mies hakeutuu siviilisektorille töihin ja hänen koulutukseensa käytetyt rahat menevät hukkaan.

Jos oletetaan, että vuodessa 300 pakkosiirrettyä henkilöä maksavat luovutusvoittoveroa keskimäärin 1000 euroa ja varainsiirtoveroa 6000 euroa, tienaa valtio (antamalla oikeutuksen siirtää valtion työntekijöitä)

vuodessa yli kaksi miljoonaa euroa. Yleisen oikeuskäsityksen mukaan näin ei kuitenkaan voida toimia. Tämänkaltainen verovelvollisuus ei ole myöskään hyvä rekrytointivaltti Puolustusvoimien tehtäviin.

Näin puolustusvoimien rakennemuutosten alla olisi entistä tärkeämpää löytää keinoja haittojen ehkäisemiseen ja vähentämiseen, sekä korjata eriarvoistavat lainkiemurat. Ehdotan lainsäätäjille, että siirron vuoksi asunnon myynnistä aiheutuvasta luovutusvoittoverosta luovuttaisiin (tapauskohtaisella menettelyllä), ja siirtomääräyksellä muuttavien siirtovelvollisten ja heidän puolisoidensa uuden asunnon hankinta rinnastettaisiin ensiasunnon ostamiseen, jolloin varainsiirtoveroa asunnon ostamisesta ei tarvitsisi maksaa.